

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 255

van **BART DOCHY**

datum: 13 december 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Overstromingsgevoelige gebieden - Signaalgebieden en pluviale kaarten

Enkele jaren geleden duidde de Vlaamse Regering 235 signaalgebieden aan die in een gevarenzone liggen voor overstromingen. Ongeveer de helft van dat gebied werd als watergevoelig openruimtegebied geclassificeerd waar niet meer kan worden gebouwd. De resterende 1744 hectare moet een strenge watertoets doorstaan indien men er toch wenst te bouwen.

Diverse lokale besturen keuren omgevingsvergunningen goed. De minister geeft aan hiertegen in beroep te gaan. De signaalgebieden zijn echter nog niet definitief afgetekend, een openbaar onderzoek moet nog volgen. Er dient dus dringend een definitieve lijst vastgesteld te worden om verdere rechtsonzekerheid te vermijden. Het impliceert ook waardeverlies voor de eigenaren.

Naast de signaalgebieden is er ongerustheid over welke kaarten nu wel of niet van kracht zijn om te bepalen of een perceel gelegen is in overstromingsgevoelig gebied of niet. Men verwijst vandaag naar de pluviale overstromingskaarten.

1. Wanneer zullen de signaalgebieden definitief vastgelegd worden en juridisch worden verankerd? Kan de minister een overzicht bezorgen van de voorlopige of definitieve lijst van signaalgebieden?
2. Hoe zullen eigenaars gecompenseerd worden voor eventuele minwaarden?
3. Er is een groot overzicht aan waterkaarten beschikbaar. Afhankelijk van welke kaart gebruikt zal worden om advies te geven, kan deze beslissing verschillend zijn.
Welke kaart zal voor de volgende jaren worden gebruikt en wat is haar juridisch statuut?
4. Hoe en wanneer zal de minister de lokale en provinciale besturen informeren over haar beleidsvisie?
5. Is er een procedure om eventuele fouten in het kaartmateriaal te corrigeren?

ANTWOORD

op vraag nr. 255 van 13 december 2021

van **BART DOCHY**

1. Signaalgebieden zijn onbebouwde gebieden met een harde bestemming (wonen, industrie, ...) die een belangrijke rol spelen in het watersysteem, onder meer als overstromingsgebied. Voor 235 signaalgebieden besliste de Vlaamse Regering tot een vervolgtraject met diverse ontwikkelingsperspectieven, waarbij in een aanzienlijk deel ook een bouwvrije opgave. De Vlaamse Regering heeft voor drie reeksen signaalgebieden een vervolgtraject goedgekeurd via volgende beslissingen:
 - Op 24/1/2014 voor 37 signaalgebieden van reeks 1;
 - Op 9/5/2014 voor 29 signaalgebieden van reeks 1;
 - Op 8/5/2015 voor 17 signaalgebieden van reeks 2;
 - Op 31/3/2017 voor 152 signaalgebieden van reeks 3.

De goedgekeurde vervolgtrajecten en een stand van zaken is terug te vinden op www.signaalgebieden.be. Voor sommige gebieden werd die bouwvrije opgave reeds vertaald via de opmaak van diverse ruimtelijke uitvoeringsplannen door de verschillende beleidsniveaus. Voor andere gebieden moet dit nog gebeuren, ofwel door de lokale besturen of door de Vlaamse Regering via de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen of de aanduiding als "watergevoelig openruimtegebied".

In afwachting van een herbestemming werd in 2015 reeds een omzendbrief LNE/2015/2 opgesteld om aan te geven op welke wijze dient omgegaan te worden met deze signaalgebieden en de bijhorende beslissingen van de Vlaamse Regering bij het opstellen van de watertoets. Het is hierbij de taak van de waterloopbeheerder om samen met de vergunningverlenende overheden het bewarend beleid te bewaken om het vervolgtraject niet te hypothekeren.

De aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden, overeenkomstig het besluit van 15 juni 2018 houdende nadere regels voor de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden, moet nog gebeuren.

2. Er is pas sprake van een eventuele planschadevergoeding bij eventuele bestemmingswijziging of aanduiding als watergevoelig openruimtegebied (WORG), waarbij een totaal bouwverbod opgelegd wordt. De regeling voor RUPs en WORG is gelijk. Eigenaars kunnen op basis van een aantal criteria in aanmerking komen voor een vergoeding voor de bestemmingswijziging van hun grond. Zolang er geen bestemmingswijziging is, is er ook geen vergoeding vereist.
3. In het kader van de watertoets is er één kaart die gebruikt wordt om de adviesinstantie te bepalen. Momenteel is dat de kaart van de mogelijk en effectief overstromingsgevoelige gebieden, zoals vastgelegd bij ministerieel besluit van 15 mei 2017. Op korte termijn zullen nieuwe watertoetskaarten, gebaseerd op de overstromingsgevaarkaarten in uitvoering van de Overstromingsrichtlijn, ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden. In vergelijking met de huidige watertoetskaarten houden de nieuwe kaarten ook rekening met wateroverlast door intense regenbuien (pluviaal), overstromingen vanuit de zee en met het toekomstig klimaat (klimaatprojectie 2050). De nieuwe kaarten zullen zowel in het kader van de watertoetsadvisering, als in het kader van de informatieplicht gebruikt worden. Adviesverleners kunnen deze kaarten nu al gebruiken om het

overstromingsrisico beter in te schatten en een goed onderbouwd advies te verlenen. Bij het uitvoeren van de watertoets dient men zich immers te baseren op de op dat moment meest recente informatie. Een globale evaluatie van het watersysteem laat toe om een onderbouwd advies op te maken of beslissing te nemen en desgevallend voorwaarden op te leggen.

4. Op 19 juli 2021 heb ik nog een schrijven gericht aan alle vergunningverlenende overheden en alle wateradviesinstanties om bijkomende aandacht te vragen voor een correcte watertoets bij de adviesverlening en beoordeling van aanvragen tot omgevingsvergunningen en planprocessen, in het bijzonder in de signaalgebieden. Een gedegen wateradvies dient alle aspecten van het watersysteem, waaronder de vervolgotrajecten van de signaalgebieden, te beoordelen en op gemotiveerde wijze te adviseren. Zeker in overstromingsgevoelige gebieden en in het bijzonder in signaalgebieden, verwacht ik zowel van de waterbeheerder als de vergunningverlenende overheid een gemotiveerd advies/besluit zoals voorzien in het decreet Integraal Waterbeleid. Een deel van dat gemotiveerd advies over mogelijke schadelijke gevolgen kan u terugvinden in de startbeslissingen van de signaalgebieden; het is essentieel dat die argumenten in het advies en nadien in de uiteindelijke beoordeling worden overgenomen.

Bijkomend heeft het departement Omgeving eind vorig jaar op 16 lokale atria toelichting gegeven over het beroepenkader aan de lokale omgevingsambtenaren. Hierbij werd ook de nadruk gelegd op het belang van de watertoets. Een bijkomende toelichting (tweemaal) voor de lokale mandatarissen staat gepland voor februari 2022.

Binnen de CIW is een handleiding bij de nieuwe watertoetskaarten voorbereid voor adviesverleners en vergunningverleners. De verspreiding zal gebeuren na goedkeuring van de nieuwe kaarten via de communicatiekanalen van de CIW en haar partners. Er worden hierover ook opleidingen voorzien.

5. De watertoetskaarten zullen minstens elke zes jaar geactualiseerd worden, afgestemd op de cyclus van de Overstromingsrichtlijn. Aangezien de kaarten gebaseerd zijn op gemodelleerde overstromingen zullen correcties/verbeteringen via optimalisaties van de achterliggende modellen gebeuren. Volgende aspecten zullen meegenomen worden bij modelactualisaties en -verbeteringen:
 - wijzigingen in de overstromingskans als gevolg van beschermingsmaatregelen door de waterbeheerder of rioolbeheerder;
 - verbeteringen aan het digitaal hoogtemodel;
 - uitgevoerde rioleringswerken;
 - vragen tot contourwijziging door derden die aanleiding geven tot modelverbeteringen.